SENSACIJA

Apdulkėjęs Rodenas

Skandalinga Kauno dailės muziejaus paslaptis: dėl neaiškių priežasčių nuo visuomenės jau aštunti metai slepiamas garsiausiojo pasaulio skulptoriaus šedevras "Amžinasis pavasaris"...

Dvi Ogiusto Rodeno (1840-1917) skulptūras žino beveik kiekvienas. Tai "Mąstytojas" ir "Amžinasis pavasaris". Šių šedevrų atvaizdus galima rasti mokyklinėse knygutėse, studentams skirtuose vadoveliuose, meno istorijos leidiniuose.

Tačiau kas Lietuvoje galėjo tikėtis, kad vienas iš šių skulptūrų originalų jau aštunti metai apdulkėjęs tyliai stovi M.K.Čiurlionio dailės muziejaus fondo saugykloje. Stovi, švelniai tariant, įtartinai kuklai: mažyčiame trikampės formos kambarėlyje, ant masyvios medinės lentynos, pačiame palubyje...

"Kauno dienos" reporteriams saugyklos paslaptį pavyko atskleisti gana atsitiktinai. Paskui gavome vieną parašais išmargintą raštą, pagal kurį aišku, kad skulptūra - iš tiesų O.Rodeno kūrinio originalas ir kad nuo Kauno visuomenės šis originalas "saugojamas" jau aštunti metai.

Skaitytojams siūlome susipažinti su šiuo aktu: (kalba netaisyta): Kauno Valst. M.K.Čiurlionio Dailės muziejaus eksponatų priėmimo nuolatiniam saugojimui AKTAS Nr.19. Kaunas 1988 metų vasario 19 d. Šiuo aktu Dailės muziejaus vyr. fondų saugotojas D.Grinkevičienės asmenyje priima nuo Šimkaus Vytauto Marijono (nurodyta, kur gyvena, paso serija ir numeris) nuolatiniam saugojimui žemiau aprašytą eksponatą. Autorius, pavadinimas ir aprašymas, medžiaga, technika, išmieros, stovis: O.Rodenas (1840-1917). "Amžinasis pavasaris", 1886 m. Signatūra dešinėje: Rodin Bronza, 39x48, 5x28,5 cm. Liejiko parašas: F.Barbedienne. Stovis: paviršius padengtas juodu laku, kuris kiek destruktuoja natūralų paviršių, yra įbrėžimų, vietomis lakas bei patina šiek tiek apsitrynusi".

Taigi skulptūrą iš kolekcininko V.Šimkaus muziejus įsigijo dar 1988 metais. Ir iki šiol apie garsųjį kūrinį, kuriuo galėtų didžiuotis bet kuris muziejus, nei Lietuvos piliečiai, nei Kauno visuomenė nieko nežino. Kaip "Kauno dienos" reporteriui pasakė V.Šimkus, jis pats ne kartą skambino direktoriui ir klausė, kodėl "Amžinasis pavasaris" neeksponuojamas. Direktorius atsakydavęs, jog šalia skulptūros tektų nuolatos laikyti policininką, o tam nėra lėšų ir pan. Keletą kartų išgirdęs panašius "pasiteisinimus", kolekcininkas pagaliau nutarė kreiptis į "Kauno dieną". Anot V.Šimkaus, visuomenė turi žinoti, kad ankštoje patalpėlėje dulka visame pasaulyje garbinamas kūrinys.

Edmundo KATINO nuotraukoje: O. Rodeno "Amžinasis pavasaris"

(Nukelta į 3 psl.)

Apdulkėjęs Rodenas

(Atkelta iš 1 psl.)

Supratama, jog paskambinome muziejaus direktoriui O.Daugeliui. Pasakėme, jog pageidautumėm skulptūrą nufotografuoti ir bent per laikraštį parodyti visuomenei. Direktoriaus elgesys buvo itin santūrus ir pabrėžtinai valdiškas. Jis pasakė, kad už fotografavimą reikės sumokėti. Pasakėme, kad miesto visuomenė turi teisę žinoti, kas laikoma valstybiniame muziejuje ir keistai atrodo reikalavimas mokėti pinigus už kultūrinę informaciją. Tačiau valstybinio muziejaus direktoriui taip visiškai nearodė. Jis aiškino, kad turime parašyti pareiškimą, kuriame nurodytume fotografavimo tikslą ir priežastį, paskui muziejaus darbuotojai pareiškimą "pavizuos", mes sumokėsime pinigus, gausime kvituką, kad sumokėjome, o tada jau nuėsime teisę bendrauti su saugyklos fondo darbuotojais. Jie nuves į saugyklą ir tes nufotografuoti garsųjį Rodeno kūrinį.

Nusprendėme nesiginčyti. Per kelias valandas survarkę formalumus ir sumokėję už nuotrauką 10 litų, patekome į saugyklos patalpas. Labai maloni ir paslaugi darbuotoja nuvale nuo šedevro dulkes ir parūpino, kad tokios menines reikšmės skulptūra Kaune - vienintelė. Kolekcininkų nuomone, už ją vertingesnės nėra ir Lietuvoje. Toki kūrinį su džiaugsmu įsigytų bet kuris pasaulio muziejus...

Vizuoka: nesusidare įspūdis, kad šedevras saugykloje gera apsaugotas. Kambarėje yra langas. Jį iš išorės dengia tik keli metalinėsi vitrai... Regis, jog garsiojo skulptoriaus kūriniui kur kas saugiau būtų stovėti ir džiaugtis žmonių akis bei širdis gera: parengtoje eksponėjos salėje.

Pasiteiravome direktoriaus, kodėl per tiek metų "Amžinajam pavasariui" nerasta vietos nė vienoje ekspozicijų salėje. Konkretaus atsakymo neišgirdome. Kalbėjo apie sudėtingą ir ilgai trunkantį parengiamąjį darbą, finansinę problemą...

Kadangi Valstybinio M.K.Čiurlionio dailės muziejaus direktorius su korespondentais buvo pabrėžtinai lakoniškas, plačiau apie bronzinę skulptūrą paprašėme papasakoti kolekcininko V.Šimkaus.

Garsųjį O.Rodeno kūrinį 1986 metais jam pavyko nusipirkti Rusijoje. Skubėjai į užsienį išvykstantį šeima dėl egzistuojančių įstatymų negalėjo jo persivežti per sieną. Todėl nusprendė pardavoti kolekcininkui. Pasaulyje žinomi keli šių Rodeno skulptūrų variantai.

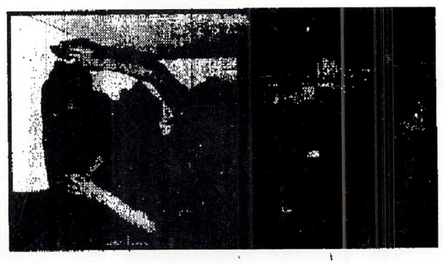

Pagal O.Rodeno padarytus eskizus, juos išliedavo skulptoriaus kūrinių liejikas F.Barbedjenas. O.Rodenas kūrinį pažymėdavo savo Ženklu. Tai reiškia, jog kūrinys yra originalas. Keli šios skulptūros variantai saugomi Luvre, pats didžiausias - Sankt Peterburgo A.Puškino muziejuje.

Didžiosios meno vertybės šiais angavyčių laikais privalo būti saugojamos itin atidžiai. Kaip žinoma, Rusijoje dabar yra sumia 168 žmonių grupė, kuri tiriama garsiųjų meno kūrinių klastojimu. Pastrodo, klastotojai dirbo Ermitažo fondų saugyklose. Čia ilgai stovėjo daug neeksponuojamų ir visuomenei nežinomų vertingų kūrinių. Ilgainiui juos pakeitė kopijomis, o originalus išvežė ten, kur pelningiau...

Manykime, kad Lietuvoje tokių atvejų nepasitaiko ir kauniečiai bei miesto svečiai garsiosios skulptūros originalą netrukus galės išvysti parodų salėje.

Arūnas DAMBRAUSKAS
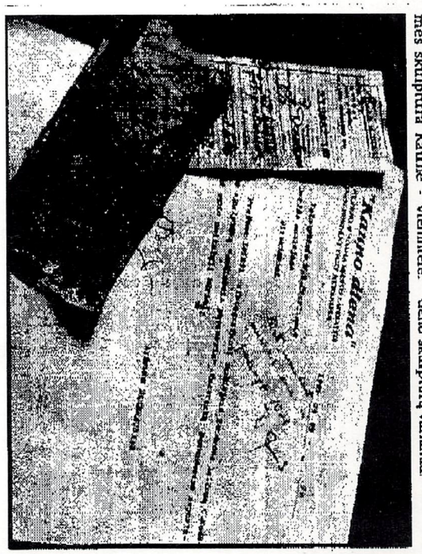
Edmundo KATINO nuotraukose: rūpestinga saugyklos darbuotoja nuo bronzinės skulptūros nuvalo storą dulkių sluoksnį; tik patekus popieriaus, dokumentus ir pinigus, numas leido nufotografuoti tai, kas yra vėlų nuosavybė...